

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.022.04.2018

Jerzy Wilk – Wójt Gminy Majdan Królewski
Urząd Gminy w Majdanie Królewskim,
36-110 Majdan Królewski ul. Rynek 1a.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/074 – Zapewnienie przez gminy opieki przedszkolnej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Majdanie Królewskim (dalej Urząd), 36-110 Majdan Królewski, ul. Rynek 1a.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jerzy Wilk, Wójt Gminy od 28 listopada 2014 r. (dalej Wójt). (akta kontroli str. 1-4)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Ustalanie zasad i warunków przyjmowania dzieci do publicznych placówek wychowania przedszkolnego oraz informowanie o nich mieszkańców gminy. 2. Diagnozowanie potrzeb w zakresie dostępu do opieki przedszkolnej. 3. Realizacja przez gminę zadań w zakresie opieki przedszkolnej. 4. Dokonywanie wyboru przez gminy dodatkowych placówek przedszkolnych.
Okres objęty kontrolą	Od 01.03.2017 r. do dnia 14.12.2018 r. (nabór na lata szkolne 2017/2018 i 2018/2019) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ¹ , z uwzględnieniem kryteriów określonych w art. 5 ust. 2 ustawy o NIK.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Wilhelm Dmytrów, Główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/142/2018 z 25.10.2018 r. (akta kontroli str.5-6)

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524 ze zm., dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, w kontrolowanych latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019, Wójt Gminy Majdan Królewski, zapewnił miejsca wszystkim dzieciom, których rodzice ubiegali się o miejsce w placówkach wychowania przedszkolnego, choć nie wszystkie działania prowadzące do tego celu były prawidłowe. Ustalone w toku kontroli nieprawidłowości, polegające na nieustaleniu aktualnej sieci rozwoju i funkcjonowania placówek wychowania przedszkolnego, oraz nieokreśleniu w roku szkolnym 2017/2018, terminów przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego i postępowania uzupełniającego, w tym terminów składania dokumentów do oddziałów przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych, stanowiły o działaniu nierzetelnym, oraz naruszały kryterium legalności. W ocenie NIK, sprawowany przez Wójta nadzór nad działaniami dyrektorów szkół, w zakresie przygotowywania i prowadzenia przez nich postępowań rekrutacyjnych, w kierowanych przez nich placówkach wychowania przedszkolnego – nie był w pełni skuteczny. Nieprawidłowościami były przypadki regulowania procesu rekrutacji w sposób niezgodny z ustawą *Prawo oświatowe*³ (jak niepowoływanie komisji rekrutacyjnej, jeżeli postępowanie kończyło się na pierwszym etapie), czy też pojedyncze przypadki wprowadzania do regulacji ustrojowych postępowania rekrutacyjnego, kryteriów ograniczających dostęp do wychowania przedszkolnego (np. zatrudnienie rodzica dziecka w konkretnie określonym miejscu). Na pozytywną uwagę zasługuje jednak fakt, że w objętych kontrolą dwóch latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019, w każdym przypadku postępowania te były skuteczne i obejmowały swym zasięgiem wszystkie uprawnione i zgłoszone przez rodziców dzieci.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁴ kontrolowanej działalności

1. Ustalanie zasad i warunków przyjmowania dzieci do publicznych placówek wychowania przedszkolnego oraz informowanie o nich mieszkańców gminy.

Opis stanu faktycznego

1. W Gminie Majdan Królewski (dalej gmina) funkcjonowało 7 publicznych szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi, w czym 5 szkół było prowadzonych przez Gminę, tj.:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Curie-Skłodowskiej w Majdanie Królewskim (dalej szkoła w Majdanie Królewskim),
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Komorowie (dalej szkoła w Komorowie),
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Krzątce (dalej szkoła w Krzątce),

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz.U. z roku 2017, poz. 60 ze zm.

⁴ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Ks. Kardynała Adama Kozłowieckiego w Hucie Komorowskiej (dalej szkoła w Hucie Komorowskiej),
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Woli Rusinowskiej (dalej szkoła w Woli Rusinowskiej).

Pozostałe dwie szkoły prowadzone były przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego, tj.:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Brzostowej Górze (dalej szkoła w Brzostowej Górze), prowadzona przez Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Lokalnych w Gminie Majdan Królewski „Lokomotywa”⁵ (dalej Lokomotywa), oraz
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Klatkach⁶, prowadzona przez Stowarzyszenie Przyjaciół Publicznej Szkoły Podstawowej w Klatkach „Nasza Szkoła”⁷ (dalej Nasza Szkoła).

Poza oddziałami przedszkolnymi działającymi w wyżej wymienionych siedmiu szkołach, w Gminie funkcjonowało:

- Publiczne Przedszkole w Majdanie Królewskim (dalej przedszkole), prowadzone przez Lokomotywę⁸, oraz
- Punkt Przedszkolny przy Szkole w Krzątce⁹ (dalej punkt przedszkolny), prowadzony przez Gminę.

⁵ W uchwale nr XVII/124/12, z dnia 21.02.2012 r., Rady Gminy Majdan Królewski (dalej rada gminy) w sprawie *zamiaru przekazania do prowadzenia Publicznej Szkoły Podstawowej w Brzostowej Górze w drodze umowy Stowarzyszeniu Wspierania Inicjatyw Lokalnych w Gminie Majdan Królewski „Lokomotywa”*, rada gminy wyraziła zamiar przekazania z dniem 1 października 2012 r. w drodze umowy, Lokomotywie, prowadzenie Szkoły w Brzostowej Górze z klasami od I do VI i oddziałem przedszkolnym. W dniu 14.03.2012 r. Podkarpacki Kurator Oświaty (dalej kurator), wyraził pozytywną opinię w sprawie zamiaru przekazania Szkoły w Brzostowej Górze, Lokomotywie. W uchwale nr XVIII/128/2012 Rady Gminy z dnia 27.03.2012 r. w sprawie *przekazania Stowarzyszeniu Wspierania Inicjatyw Lokalnych w Gminie Majdan Królewski „Lokomotywa” w Majdanie Królewskim, prowadzenia Publicznej Szkoły Podstawowej w Brzostowej Górze*, określono m.in., że z dniem 01.10.2012 r., przekazuje się Lokomotywie prowadzenie Szkoły w Brzostowej Górze. W umowie z dnia 11.06.2012 r. zawartej pomiędzy Gminą, a Lokomotywą, postanowiono m.in., że Gmina przekazuje, a Lokomotywa przejmuje do prowadzenia, z dniem 01.10.2012 r., Szkołę w Brzostowej Górze i z dniem tego przejęcia staje się organem prowadzącym tę szkołę. Na podstawie umowy użyczenia zawartej w dniu 01.10.2012 r., pomiędzy Gminą (użyczającym), a Lokomotywą (biorącym do używania), Lokomotywa przyjęła z dniem zawarcia „nieruchomość zabudowaną budynkiem szkolnym (...) wraz wyposażeniem znajdującym się w tym budynku oraz boiskiem sportowym, z przeznaczeniem na prowadzenie (...) Szkoły (...)”.

⁶ Klatki, to nazwa części wsi (przysiółek) Krzątki.

⁷ Kurator w dniu 09.06.2015 r., wyraził pozytywną opinię w sprawie zamiaru przekazania z dniem 01.01.2016 r., Naszej Szkole, prowadzenie Szkoły w Klatkach. W uchwale nr VII/49/2015 Rady Gminy, z dnia 12.06.2015 r. w sprawie *przekazania Stowarzyszeniu Przyjaciół Publicznej Szkoły Podstawowej w Klatkach „Nasza Szkoła” prowadzenia Publicznej Szkoły Podstawowej w Klatkach*, określono m.in., że z dniem 01.01.2016 r. przekazuje się w drodze umowy, Naszej Szkole, prowadzenie Szkoły w Klatkach. W umowie z dnia 14.07.2015 r., zawartej pomiędzy Gminą a Naszą Szkołą, postanowiono m.in., że Nasza Szkoła przejmuje do prowadzenia, z dniem 01.01.2016 r. prowadzenie Szkoły w Klatkach i z dniem tego przejęcia Nasza Szkoła staje się organem prowadzącym tę szkołę. Na podstawie umowy użyczenia zawartej w dniu 31.12.2015 r., pomiędzy Gminą (użyczającym), a Naszą Szkołą (biorącym do używania), Nasza Szkoła przyjęła z dniem 01.01.2016 r. „nieruchomość zabudowaną budynkiem szkolnym (...) wraz z wyposażeniem znajdującym się w tym budynku, boiskiem sportowym o nawierzchni asfaltowej i placem zabaw, z przeznaczeniem na prowadzenie (...) Szkoły (...)”.

⁸ W uchwale nr XVII/126/12, z dnia 21.02.2012 r., w sprawie *zamiaru przekazania do prowadzenia Publicznego Przedszkola w Majdanie Królewskim w drodze umowy Stowarzyszeniu Wspierania Inicjatyw Lokalnych w Gminie Majdan Królewski „Lokomotywa”*, rada gminy wyraziła zamiar przekazania z dniem 01.10.2012 r., w drodze umowy, Lokomotywie, prowadzenie Przedszkola. Kurator w dniu 14.03.2012 r. pozytywnie zaopiniował przekazanie Przedszkola, Lokomotywie. W uchwale nr XVII/129/2012 Rady Gminy, z dnia 27.03.2012 r., w sprawie *przekazania Stowarzyszeniu Wspierania Inicjatyw Lokalnych w Gminie Majdan Królewski „Lokomotywa” w Majdanie Królewskim, prowadzenia Publicznego Przedszkola w Majdanie Królewskim*, określono m.in., że z dniem 01.10.2012 r. przekazuje się w drodze umowy, Lokomotywie, prowadzenie Przedszkola. W umowie z dnia 11.06.2012 r., zawartej pomiędzy gminą, a Lokomotywą, postanowiono m.in., że Gmina przekazuje, a Lokomotywa przejmuje do prowadzenia z dniem 01.10.2012 r., prowadzenie Przedszkola i z dniem tego przejęcia Lokomotywa staje się organem prowadzącym Przedszkole. Na podstawie umowy użyczenia zawartej w dniu 01.10.2012 r., pomiędzy Gminą (użyczającym), a Lokomotywą (biorącym do używania), Lokomotywa przyjęła z dniem zawarcia „część nieruchomości zabudowanej budynkiem przedszkola (...) wraz z wyposażeniem znajdującym się w tym budynku oraz placem zabaw, z przeznaczeniem na prowadzenie (...) Przedszkola (...)”.

Rada Gminy w uchwale nr XXI.173.2017¹⁰ (dalej uchwała 173), z dnia 14.02.2017 r., określiła 3 kryteria naboru do oddziałów przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych (dla których Gmina jest organem założycielskim) brane pod uwagę na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego, a także liczbę przyznawanych punktów za każde z tych kryteriów, oraz dokumenty niezbędne do ich potwierdzenia.

Tymi kryteriami były:

- praca zarobkowa rodzica/ów opiekuna/ów prawnych¹¹, lub prowadzenie przez nich działalności gospodarczej, lub pobieranie nauki w systemie dziennym,
- przypadek, w którym rodzeństwo kandydata uczęszcza do tego samego oddziału przedszkolnego, lub do szkoły podstawowej, w której znajduje się ten oddział przedszkolny,
- rodzice/opiekunowie prawni zgłosili jednocześnie do oddziału przedszkolnego dwoje lub więcej dzieci.

Spełnienie przez kandydata każdego z powyższych kryteriów, miało być dokumentowane w formie złożonego przez rodzica/opiekuna prawnego, pisemnego oświadczenia.

W § 3 tejże uchwały postanowiono, że w przypadku uzyskania tej samej liczby punktów przez więcej niż jednego kandydata, pierwszeństwo w przyjęciu przysługuje kandydatom najstarszym¹².

Uchwała 173, obowiązywała także roku szkolnym 2018/2019

(akta kontroli str. 66-67, 89-158, 878)

Organ prowadzący (Gmina):

- w roku szkolnym 2017/2018, nie określił terminów przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego i postępowania uzupełniającego, w tym terminów składania dokumentów, do publicznych oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych,
- w roku szkolnym 2018/2019, określił w drodze zarządzenia¹³ (dalej zarządzenie 455) terminy przeprowadzenia postępowania rekrutacyjnego i postępowania

⁹ Punkt przedszkolny został utworzony, na podstawie uchwały nr XXXI/250/2013 Rady Gminy, z dnia 27.08.2013 r., w sprawie *uzupełnienia sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Majdan Królewski o inne formy wychowania przedszkolnego*, w której określono m.in., że od dnia 01.09.2013 r. uzupełnia się sieć publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę o inne formy wychowania przedszkolnego, tj.: Punkt Przedszkolny. Podstawą podjęcia niniejszej uchwały było m.in. rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31.08.2010 r. (uchylone z dniem 01.09.2017 r.) w sprawie *rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania* (Dz. U. z roku 2010, Nr 161, poz. 1080 ze zm.), które w § 1 pkt. 1 regulowało m.in., że wychowanie przedszkolne może być prowadzone w innych niż przedszkola i oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, formach: punktach przedszkolnych, w których zajęcia są prowadzone przez cały rok szkolny, z wyjątkiem przerw ustalonych przez organ prowadzący. W uchwale nr XXXI/251/2013 Rady Gminy, z dnia 27.08.2013 r., w sprawie *utworzenia Punktu Przedszkolnego przy Publicznej Szkole Podstawowej w Krzątce*, z dniem 01.09.2013 r. utworzono Punkt Przedszkolny.

¹⁰ Uchwała nr XXI.173.2017 Rady Gminy, z dnia 14.02.2017 r., w sprawie *określenia kryteriów naboru do oddziałów przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Majdan Królewski, na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego, określenia liczby punktów za każde z tych kryteriów i dokumentów niezbędnych do ich potwierdzenia*.

¹¹ Kryterium to, nie odnosiło się do warunku „obydwójga” rodziców/opiekunów prawnych, którzy pracują, lub uczą się w systemie dziennym. Wójt podał, że zamiarem rady gminy przy ustalaniu kryterium nr 1, było objęcie wszystkich pracujących rodziców, bez względu na charakter pracy (zatrudnionych, bądź niezatrudnionych: np. prowadzących działalność gospodarczą, w tym działalność rolniczą). W rubryce „Dokumenty niezbędne do potwierdzenia kryteriów” zostały wymienione dokumenty tworzące katalog przykładowy, dopuszczone są również oświadczenia dokumentujące pracę w rolnictwie.

¹² Wójt podał, że w § 3 tejże uchwały został zamieszczony opis przypadku uzyskania tej samej liczby punktów przez więcej niż jednego kandydata i wtedy pierwszeństwo w przyjęciu przysługuje kandydatom najstarszym. Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych liczą po 25 miejsc. Zamiarem rady gminy było to, że gdyby taką samą liczbę punktów uzyskało np. dwóch kandydatów (spośród których: jeden ukończył 5 lat, a drugi 6 lat), to tym 25 kandydatem, który zostanie przyjęty do oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, będzie ten, który ukończył 6 lat. Natomiast, kandydat, który skończył 5 lat zostanie skierowany do przedszkola.

uzupełniającego, w tym terminy składania dokumentów na rok szkolny 2018/2019 do oddziałów przedszkolnych, dla których organem prowadzącym jest Gmina.

(akta kontroli str. 68-78, 240-243)

Wójt wyjaśnił, że nie określił wzoru wniosku o przyjęcie do publicznego przedszkola, oddziału przedszkolnego w publicznej szkole podstawowej, na lata szkolne 2017/2018 i 2018/2019 oraz, że dyrektorzy szkół sami określają wzory tych wniosków.

(akta kontroli str. 89-158)

Ustalono, że Dyrektor szkoły w Krzątce:

a) w „Regulaminach rekrutacji do punktu przedszkolnego lub oddziału przedszkolnego” na lata szkolne 2017/2018¹⁴ i 2018/2019¹⁵, w § 6 ust. 1, unormowała m.in., że:

- powołanie komisji rekrutacyjnej następuje w przypadku złożenia przez rodziców wniosków rekrutacyjnych o przyjęcie dziecka do punktu przedszkolnego lub oddziału przedszkolnego, w liczbie przekraczającej liczbę wolnych miejsc w punkcie przedszkolnym lub oddziale przedszkolnym,
- dyrektor szkoły jest jednocześnie przewodniczącym komisji rekrutacyjnej,
- kryteria przyjęć dzieci do punktu przedszkolnego i oddziału przedszkolnego, zgodnie z uchwałą 173,

b) we wnioskach o przyjęcie dziecka do punktu przedszkolnego/oddziału przedszkolnego, publicznej innej formy wychowania przedszkolnego, m.in. zawierała dane, o których mowa w art. 150 ust. 1 ustawy *Prawo oświatowe*,

c) we wnioskach o przyjęcie dziecka do oddziału przedszkolnego, zawierała pouczenie o treści: *Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia*,

d) we wnioskach o przyjęcie dziecka do punktu przedszkolnego, zawierała pouczenie o treści: *Upředzeni o odpowiedzialności karnej z art. 233 k.k. oświadczamy, że podane wyżej dane są zgodne ze stanem faktycznym*.

(akta kontroli str. 159-188, 461)

Ustalono, że Dyrektor szkoły w Majdanie Królewskim:

a) w „Regulaminie rekrutacji do oddziału przedszkolnego i klasy pierwszej Publicznej Szkoły Podstawowej im. Marii Skłodowskiej-Curie w Majdanie Królewskim¹⁶”, obowiązującym w latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019, w § 2 ust. 2 i ust. 3, uregulowała m.in., że w przypadku, gdy liczba zgłoszonych dzieci jest zgodna z liczbą miejsc, przyjęć dzieci do oddziału przedszkolnego, dokonuje dyrektor, a w przypadku większej liczby zgłoszeń, dyrektor przeprowadza rekrutację zgodnie z regulaminem¹⁷,

- określiła „kryteria samorządowe”, przyjęć dzieci do punktu przedszkolnego i oddziału przedszkolnego, zgodnie z uchwałą 173,

¹³ Zarządzenie nr 455.2018 Wójta, z dnia 30.01.2018 r. w sprawie określenia terminów przeprowadzenia postępowania rekrutacyjnego i postępowania uzupełniającego, w tym terminów składania dokumentów na rok szkolny 2018/2019 do oddziałów przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych oraz do klasy pierwszej publicznej szkoły podstawowej, dla której organem prowadzącym jest Gmina Majdan Królewski.

¹⁴ Wprowadzonego zarządzeniem nr 2.2017 z dnia 21 lutego 2017 r. w sprawie regulaminu rekrutacji do punktu przedszkolnego i oddziału przedszkolnego w Publicznej Szkole Podstawowej w Krzątce.

¹⁵ Wprowadzonego zarządzeniem nr 1.2018 z dnia 12 lutego 2018 r. w sprawie regulaminu rekrutacji do punktu przedszkolnego i oddziału przedszkolnego w Publicznej Szkole Podstawowej w Krzątce.

¹⁶ Będącym załącznikiem do zarządzenia nr 2/2017 dyrektora Publicznej Szkoły Podstawowej im. Marii Skłodowskiej-Curie w Majdanie Królewskim, z dnia 17 lutego 2017 r., w sprawie wytycznych do przeprowadzenia rekrutacji do oddziału przedszkolnego i klasy pierwszej Publicznej Szkoły Podstawowej im. Marii Skłodowskiej-Curie w Majdanie Królewskim.

¹⁷ Co oznacza prawdopodobnie, że dyrektor na podstawie § 2 ust. 9 tegoż regulaminu powoła komisję rekrutacyjną.

- b) we wniosku o przyjęcie dziecka do oddziału przedszkolnego, m.in.:
- zawarła dane, o których mowa w art. 150 ust. 1 ustawy *Prawo oświatowe*,
 - zawarła pouczenie o treści: *Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia*,
 - określiła tzw. „kryteria dodatkowe”, według których przyznanie lub odmowa przyznania punktów w procesie rekrutacji do oddziału przedszkolnego, uzależniona była m.in. od miejsca zatrudnienia rodzica kandydata¹⁸.

(akta kontroli str. 184-201)

Ustalono, że Dyrektor szkoły w Komorowie:

a) w „Regulaminie do oddziału przedszkolnego i I klasy Publicznej Szkoły Podstawowej w Komorowie na rok szkolny 2017/2018¹⁹”, w § 2 ust. 2 i ust. 3, określiła, że w przypadku, gdy liczba zgłoszonych dzieci jest zgodna z liczbą miejsc, przyjąć dzieci do oddziału przedszkolnego, klasy pierwszej, dokonuje dyrektor, a w przypadku większej liczby zgłoszeń dyrektor przeprowadza rekrutację zgodnie z regulaminem,

b) w „Zasadach rekrutacji do oddziału przedszkolnego i I klasy obowiązujące w Publicznej Szkole Podstawowej im. M. Konopnickiej w Komorowie²⁰”, obowiązujących w roku szkolnym 2018/2019, określenie komisji rekrutacyjnej pojawia się po raz pierwszy (w kontekście rekrutacji do oddziałów przedszkolnych) w § 4, regulującym tok postępowania uzupełniającego. W § 1 (regulującym tok I etapu postępowania rekrutacyjnego do oddziału przedszkolnego) w ogóle nie określono, kto dokonuje przyjęć dzieci do oddziału przedszkolnego,

c) w latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019 we wnioskach o przyjęcie dziecka do oddziału przedszkolnego, m.in.:

- zawarła dane, o których mowa w art. 150 ust. 1 ustawy *Prawo oświatowe*,
- zawarła pouczenie o treści: *Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia*.

(akta kontroli str. 184-188, 202-214)

Ustalono, że Dyrektor szkoły w Woli Rusinowskiej:

a) w roku szkolnym 2017/2018, nie określiła zasad (regulaminu) rekrutacji²¹,

b) w roku szkolnym 2018/2019, w formie zarządzenia określiła „Zasady rekrutacji do oddziału przedszkolnego (...)”, w których:

- w § 1 ust. 4, odnoszącym się do pierwszego etapu postępowania rekrutacyjnego, zapisano, że *za każde spełnione kryterium komisja przyznaje po 10 punktów*,

¹⁸ Kryterium to nie występowało, zarówno w przepisie art. 131 ust. 2 ustawy *Prawo oświatowe* (określającego kryteria dla I etapu postępowania rekrutacyjnego), jak też w uchwale 173.

¹⁹ Wprowadzony zarządzeniem nr 2/2017/2018 Dyrektora Publicznej Szkoły Podstawowej w Komorowie, z dnia 28 lutego 2017 r., w sprawie wytycznych do przeprowadzenia rekrutacji do oddziału przedszkolnego i klasy I Publicznej Szkoły Podstawowej w Komorowie.

²⁰ Wprowadzone zarządzeniem nr 8/2017/2018 Dyrektora Publicznej Szkoły Podstawowej im. M. Konopnickiej, z dnia 13 lutego 2018 r., w sprawie wytycznych do przeprowadzenia rekrutacji do oddziału przedszkolnego i klasy I Publicznej Szkoły Podstawowej im. M. Konopnickiej w Komorowie.

²¹ W roku szkolnym 2017/2018, obowiązywało zarządzenie Dyrektora szkoły z dnia 19.02.2016 r. w sprawie *zasad rekrutacji do oddziału przedszkolnego i klasy pierwszej szkoły podstawowej*, wydane m.in. na podstawie uchylonego zarządzenia Wójta z dnia 29.01.2016 r. w sprawie *ustalenia harmonogramu czynności w postępowaniu rekrutacyjnym oraz postępowaniu uzupełniającym do oddziałów przedszkolnych i innych form wychowania przedszkolnego w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Majdan Królewski na rok szkolny 2016/2017*, oraz uchwały nr XII.93.2016 Rady Gminy z dnia 16.02.2016 r. w sprawie *określenia kryteriów naboru do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych dla których gmina Majdan Królewski jest organem prowadzącym, na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego, określenia liczby punktów za każde z tych kryteriów i dokumentów niezbędnych do ich potwierdzenia*. Zarządzenie nie uwzględniało regulacji ustawy *Prawo oświatowe*, oraz uchwały 173, oraz uchwały nr XX.168.2017 Rady Gminy w sprawie *wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego dzieci w wieku do 5 lat w publicznych przedszkolach, publicznych innych formach wychowania przedszkolnego i oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych, prowadzonych przez Gminę Majdan Królewski*. Załączona do zarządzenia „Karta zgłoszenia dziecka do oddziału przedszkolnego”, zawierała dane, o których mowa w art. 150. ust. 1 *Prawa oświatowego*.

- określiła „ustawowe kryteria” i sposób ich dokumentowania, zgodny z art. 150 ust. 2 ustawy *Prawo oświatowe*,
- c) we wniosku o przyjęcie dziecka do oddziału przedszkolnego, zawierała:
 - dane, o których mowa w art. 150 ust. 1 ustawy *Prawo oświatowe*,
 - pouczenie o treści: *Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.*

(akta kontroli str. 215-239, 291)

2-3. Ustalono, że na stronie internetowej www.biuletyn.majdankrolewski, były zamieszczone:

- od dnia 27.02.2017 r., uchwała 173,
- od dnia 30.01.2018 r., zarządzenie 455,
- uchwały o wysokości opłat²² za korzystanie z wychowania przedszkolnego uczniów, w wymiarze ponad 5 godzin dziennie.

W wyjaśnieniach Wójt podał m.in., że:

- z uwagi na fakt, że strona internetowa w okresie po miesiącu styczniu 2018 r. została przebudowana, nie wszystkie informacje zostały zarchiwizowane²³,
- zarządzenie 455 zostało przekazane dyrektorom szkół w terminie do 31.01.2018 r.²⁴, oraz, że
- dyrektorzy szkół odpowiedzialni za proces rekrutacji, w swoich placówkach, w sposób wyczerpujący udzielali informacji w tym zakresie.

Ustalono, że:

1) Dyrektor szkoły w Krzątce:

- w dniu 22.02.2017 r., utworzyła na stronie internetowej spkrzatkaszkolna.net/rekrutacja informację o rekrutacji do punktu przedszkolnego i oddziału przedszkolnego,
- w okresie od 22.02.2017 r. do 30.03.2017 r. publikowała na: stronie internetowej szkoły, tablicy ogłoszeń w szkole, oraz w formie czytanego komunikatu z ambony w kościele parafialnym, ogłoszenie o terminie rekrutacji, możliwości poboru dokumentów potrzebnych do zapisu dzieci,
- w dniach 25.04.2017 r. i 23.03.2018 r., zorganizowała tzw. „dni otwarte” dla przedszkolaków. Dystrybucja zaproszeń odbywała się poprzez osobiste doręczanie rodzicom (na zebraniach z rodzicami, na wywiadówkach, podczas odbierania dzieci ze szkoły),
- w dniu 01.03.2018 r., utworzyła na stronie internetowej spkrzatkaszkolna.net/rekrutacja informację o rekrutacji do punktu przedszkolnego

²² Tj. : 1) uchwała nr XX.168.2017 Rady Gminy z dnia 24.01.2017 r. w sprawie wysokości opłat z wychowania przedszkolnego dzieci w wieku do 5 lat w publicznych przedszkolach, publicznych innych formach wychowania przedszkolnego i oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych, prowadzonych przez Gminę Majdan Królewski, oraz

2) uchwała nr XXXII.272.2018 Rady Gminy z dnia 11.04.2018 r. w sprawie określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat.

²³ Do wyjaśnienia załączono oświadczenie pracownika Urzędu, zatrudnionego na stanowisku informatyka, który podał, że po dacie 30.01.2018 r. strona internetowa Gminy została gruntownie przebudowana (zgodnie z umową), stąd nie wszystkie aktualności archiwalne zostały przeniesione do nowej wersji witryny. Do oświadczenia była załączona umowa SPI nr 839/3821/SB/2018 z dnia 26.02.2018 r., zawarta pomiędzy Gminą, a [...] - na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1330) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2018 r., poz. 419) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie ujawnienia nazwy i siedziby (adresu) przedsiębiorcy. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy, której przedmiotem była „kompleksowa obsługa Zleceniodawcy (...) w zakresie przebudowy serwisu internetowego pod adresem www.majdankrolewski.pl (...)”

²⁴ Ponadto Wójt podał, że faktu tego przekazania nie dokumentuje się.

i oddziału przedszkolnego, zawierającą m.in. zasady prowadzenia rekrutacji dzieci w wieku 3, 4, 5, oraz 6 lat,

- w okresie od 01.03.2018 r. publikowała ogłoszenie o terminie rekrutacji, możliwości poboru dokumentów potrzebnych do zapisu dzieci, na: stronie internetowej szkoły, tablicy ogłoszeń w szkole, oraz w formie czytanego komunikatu w kościele parafialnym,

2) Dyrektor szkoły w Majdanie Królewskim:

- w dniu 20.02.2017 r., zamieściła na stronie internetowej szkoły, 2 różne ogłoszenia o zapisach 5-latków i 6-latków do oddziału przedszkolnego, o terminie rekrutacji, miejscu poboru potrzebnych dokumentów,

- w dniu 19.02.2018 r. zamieściła na stronie internetowej szkoły, 2 różne ogłoszenia o zapisach 5-latków i 6-latków do oddziału przedszkolnego, o terminie rekrutacji, miejscu poboru potrzebnych dokumentów,

- w dniach 20.02.2017 r. i 20.02.2018 r., przekazała rodzicom kandydatów do „zerówki”, indywidualne zaproszenia do oddziału przedszkolnego,

- od 19.02.2018 r., na tablicy ogłoszeń w szkole została wywieszona informacja o zapisach 5-latków i 6-latków do oddziału przedszkolnego, informacja ta została odczytane przez księdza w dniu 25.02.2018 r,

3) Dyrektor szkoły w Komorowie:

- w okresie od 23.02.2017 r. i 28.02.2017 r., publikowała dwa różne ogłoszenia o zapisach dzieci do oddziału przedszkolnego (na tablicy ogłoszeń w szkole, na stronie internetowej szkoły, w formie odczytu w kościele w ogłoszeniach parafialnych), w których informowała o terminach postępowania rekrutacyjnego²⁵, oraz miejscu dostępności dokumentów niezbędnych do skutecznej rekrutacji

- w dniach 03.03.2017 r. i 02.03.2018 r., zorganizowała dni otwarte w szkole, dla kandydatów (i ich rodziców) do „zerówek”. Na zaproszeniach do udziału w dniu otwartym (doręczanych rodzicom drogą pocztową oraz za pośrednictwem uczniów będących rodzeństwem młodszych roczników, których dotyczy rekrutacja), informowała o terminach prowadzonej rekrutacji, oraz *możliwościach korzystania z dodatkowych zajęć rozwijających pasje*²⁶,

- w ogłoszeniu z 22.02.2018 r. (zamieszczonym na stronie internetowej szkoły, na tablicy ogłoszeń w szkole, oraz odczytanym w kościele w ogłoszeniach parafialnych, informowała o terminach postępowania rekrutacyjnego²⁷

4) Dyrektor szkoły w Woli Rusinowskiej:

- od dnia 17.02.2017 r., publikowała ogłoszenie (na dwóch tablicach ogłoszeń w szkole, poprzez odczytanie przez księdza w dniu 19.02.2017 r.), informujące o zapisach do „zerówki” 5-latków i 6-latków, dniach otwartych w okresie od 28.02.2017 r. do 03.03.2017 r., oraz o dostępności w szkole dokumentów niezbędnych w procesie rekrutacyjnym,

- od 28.02.2018 r., publikowała ogłoszenie (na dwóch tablicach ogłoszeń w szkole, poprzez odczytanie przez księdza w dniu 04.03.2018 r.), informujące o zapisach do „zerówki” 5-latków i 6-latków, dniach otwartych w okresie od 12.03.2018 r. do

²⁵ W informacji z 23.02.2017 r., był zapis o treści „szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej”. W oświadczeniu Dyrektor szkoły podała, że stan stron internetowych szkoły z roku 2017 nie został zarchiwizowany.

²⁶ Np. zajęciach z: języka angielskiego, rytmiki, wyjazdach na basen, czy przedstawienia teatralne, możliwości korzystania z sali komputerowej, placu zabaw, czy sali gimnastycznej.

²⁷ W treści tego ogłoszenia był zapis „szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej szkoły”. W oświadczeniu Dyrektor szkoły podała, że stan stron internetowych szkoły z (początku) roku 2018 nie został zarchiwizowany.

13.03.2018 r., oraz o dostępności w szkole dokumentów niezbędnych w procesie rekrutacyjnym.

Dyrektor szkoły w Woli Rusinowskiej, w roku szkolnym 2017/2018, nie określiła zasad (regulaminu) rekrutacji kandydatów do oddziału przedszkolnego.

Wyjaśniając przyczynę nieokreślenia regulaminu rekrutacji, Wójt podał m.in., że dyrektor nie aktualizowała i nie wprowadzała zasad rekrutacji w oparciu o uchwały rady gminy, ponieważ postępowanie rekrutacyjne nie odbywało się na drugim etapie. Przeprowadzona rekrutacja odbywała się na pierwszym etapie, z uwagi na małą liczbę dzieci. Pani dyrektor podała, że zapoznała się z treścią uchwał, ale nie wykorzystywała ich w praktyce. Nie wystąpił przypadek, aby rodzice zgłaszali potrzebę korzystania z wychowania przedszkolnego w wymiarze większym, niż 5 godzin dziennie.

(akta kontroli str. 68-78, 215-239)

Informacje pisemne i udokumentowane, o zasadach rekrutacji do poszczególnych oddziałów przedszkolnych, ogłaszane (w części) przez Urząd, oraz (w części) przez dyrektorów szkół, nie były ujednolicone. W szczególności nie zawierały takich elementów treści, wynikających z przyjęcia tzw. „dobrej praktyki”, jak dane: o liczbie miejsc w poszczególnych placówkach, o organizacji dowozu dzieci, pouczeń dotyczących: działań, które mogą być podejmowane, jeśli dziecko nie zostanie przyjęte do oddziału przedszkolnego/punktu przedszkolnego. Wójt odnosząc się do niekompletnej informacji dedykowanej rodzicom kandydatów do objęcia wychowaniem przedszkolnym, podał m.in., że *zakres informacji pisanych był uzupełniany wyczerpującym przekazem ustnym, podczas wywiadówek śródrocznych, spotkań z rodzicami i rozmów telefonicznych. Żadne pytanie dotyczące rekrutacji nie pozostało bez odpowiedzi.*

W udzielonych wyjaśnieniach Wójt podał m.in.:

- odnośnie rodzaju mediów elektronicznych, przy użyciu których, publikowano w Gminie informacje o rekrutacji: *informacje były publikowane na stronach internetowych szkół podstawowych,*
- odnośnie innych działań podejmowanych w Gminie („kanałów informacyjnych”²⁸ jakie były wykorzystane w Gminie), aby dotrzeć do rodziców dzieci w wieku od 3 do 7 lat, z informacją o zasadach rekrutacji i warunkach realizacji opieki przedszkolnej: *zamieszczanie ogłoszeń na tablicach informacyjnych w szkołach, odczytywanie informacji w czasie ogłoszeń parafialnych w kościołach, organizowanie dni otwartych.*

(akta kontroli str. 68-158, 244-302)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Art. 204 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 14.12.2016 r. *Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe*²⁹ (dalej przepisy wprowadzające), stanowił m.in., że terminy przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego i postępowania uzupełniającego, w tym terminy składania dokumentów, na rok szkolny 2017/2018, do oddziałów

²⁸ Np. ogłoszenie w prasie, strona internetowa Urzędu, Biuletyn Informacji Publicznej.

²⁹ Dz.U. z roku 2017, poz. 60 ze zm.

przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych, publicznych innych form wychowania przedszkolnego, określa do dnia 15.04.2017 r. organ prowadzący³⁰.

W roku szkolnym 2017/2018, Gmina nie określiła terminów przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego i postępowania uzupełniającego, w tym terminów składania dokumentów, na rok szkolny 2017/2018, do oddziałów przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych, publicznych innych form wychowania przedszkolnego.

Odnosząc się do przyczyny nieokreślenia terminów przeprowadzenia postępowania rekrutacyjnego i postępowania uzupełniającego, w tym terminów składania dokumentów na rok szkolny 2017/2018 do oddziałów przedszkolnych, oraz wskazania źródła, na podstawie którego, dyrektorzy placówek określali terminy poszczególnych czynności składających się na tok postępowania rekrutacyjnego i postępowania uzupełniającego, Wójt podał m.in., że *na spotkaniach z dyrektorami szkół, w miesiącu styczniu, zostały omówione sprawy rekrutacji do oddziałów przedszkolnych. Dyrektorzy zastosowali się do ustaleń ustnych (...). Z uwagi na fakt, że organ prowadzący miał czas podania terminów przeprowadzenia postępowania rekrutacyjnego do 15.04.2017 r., a dyrektorzy odpowiedzialni za proces rekrutacji w swoich placówkach, po wstępnych ustnych ustaleniach rozpoczęli go w terminach wcześniejszych, ustalenie harmonogramu w terminie późniejszym było bezzasadne.*

(akta kontroli str. 68-78)

2. Przepis art. 157 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe*³¹, stanowi m.in., że postępowanie rekrutacyjne do oddziałów przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych, publicznych innych form wychowania przedszkolnego, przeprowadza komisja rekrutacyjna powołana przez dyrektora szkoły i dyrektor wyznacza przewodniczącego komisji rekrutacyjnej.

Dyrektorzy Szkół w Krzątce, w Majdanie Królewskim, oraz w Komorowie w wydanych przez siebie „Regulaminach rekrutacji do punktu przedszkolnego lub oddziału przedszkolnego” uzależnili powołanie komisji rekrutacyjnej od przypadku, w którym liczba złożonych przez rodziców wniosków rekrutacyjnych o przyjęcie dziecka do punktu przedszkolnego lub oddziału przedszkolnego, jest większa od liczby wolnych miejsc w punkcie przedszkolnym lub oddziale przedszkolnym.

Wyjaśniając, dlaczego w regulaminach rekrutacji przyjęto regulację, która warunkuje powołanie komisji rekrutacyjnej od większej liczby zgłoszeń, od liczby miejsc w oddziale przedszkolnym, Wójt podał m.in., że:

- odnośnie Dyrektora Szkoły w Krzątce: Dyrektor korzystała z wyjaśnień zamieszczonych w prenumerowanym „Portalu Oświatowym”, gdzie z wyjaśnień prawnika wynikało, że dyrektor szkoły nie musi powoływać komisji rekrutacyjnej, ponieważ jej rolą jest podejmowanie czynności w sytuacji, gdy zgłoszona zostanie większa liczba kandydatów na terenie gminy, niż liczba wolnych miejsc. W przypadku mniejszej liczby dzieci, przyjęcie dokonuje dyrektor³².

(akta kontroli str. 159-188),

- odnośnie Dyrektora Szkoły w Majdanie Królewskim: *regulację przyjętą w szkole w Majdanie Królewskim należy rozumieć tak, że jeżeli liczba zgłoszonych dzieci jest*

³⁰ Na podstawie art. 369 pkt. 1 przepisów wprowadzających, art. 204 tejże ustawy, wszedł w życie z dniem 15.01.2017 r.

³¹ Dz. U. z roku 2018, poz. 996, ze zm.

³² Zgodnie z art. 130 ust. 1 i 2 ustawy *Prawo oświatowe*, dzieci, przyjmuje się odpowiednio do publicznych przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych, po przeprowadzeniu postępowania rekrutacyjnego. O przyjęciu dziecka do publicznego przedszkola/oddziału przedszkolnego w trakcie roku szkolnego, decyduje odpowiednio dyrektor przedszkola lub szkoły, z wyjątkiem przypadków przyjęcia dzieci zamieszkałych w obwodzie publicznej szkoły podstawowej, które są przyjmowane z urzędu.

równa lub mniejsza od ilości miejsc, jakimi dysponują oddziały przedszkolne, wówczas zapisów dokonuje dyrektor szkoły z urzędu.

(akta kontroli str. 184-201),

- odnośnie Dyrektora Szkoły w Komorowie: wszelkie kwestie, które omyłkowo nie znalazły uregulowania w „zasadach rekrutacji” lub ich uregulowanie jest błędne – zostaną poprawione i uaktualnione.

(akta kontroli str. 184-188, 202-214).

3. Przepis § 9 ust. 4 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16.03.2017 r. w sprawie *przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego do publicznych przedszkoli, szkół i placówek*³³, określał m.in., że w skład komisji rekrutacyjnej nie może wchodzić dyrektor szkoły, w której działa komisja rekrutacyjna. Natomiast, przepis art. 158 ust. 8 ustawy *Prawo oświatowe*, regulował m.in., że rodzic kandydata lub kandydat pełnoletni może wnieść do dyrektora publicznej szkoły, lub publicznej placówki, odwołanie od rozstrzygnięcia komisji rekrutacyjnej, w terminie 7 dni od dnia otrzymania uzasadnienia.

W regulaminach rekrutacji w Szkole w Krzątce, w § 6 ust. 1, określono m.in., że *komisję rekrutacyjną powołuje dyrektor Szkoły, jako jej przewodniczący*.

Wyjaśniając, dlaczego w organizacji postępowania rekrutacyjnego, dyrektor szkoły jest jednocześnie przewodniczącym komisji rekrutacyjnej³⁴, Wójt podał m.in., że w § 6 ust. 1 regulaminów rekrutacji (na lata 2017/2018 i 2018/2019) wkradł się błąd, i zapis mówiący o tym, że dyrektor szkoły jest przewodniczącym komisji rekrutacyjnej, zostanie przez Dyrektora Szkoły w Krzątce sprostowany.

(akta kontroli str. 159-188)

4. Art. 150 ust. 2 i ust. 6 ustawy *Prawo oświatowe*, stanowił m.in., że do wniosku o przyjęcie do oddziału przedszkolnego w publicznej szkole podstawowej, publicznej innej formy wychowania przedszkolnego, dołącza się dokumenty potwierdzające spełnienie przez kandydata kryteriów³⁵, w tym także w formie złożonych przez rodziców/opiekunów oświadczeń, które winny zawierać klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Ustalono, że w latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019, w prowadzonych postępowaniach rekrutacyjnych do punktu przedszkolnego w Krzątce, wnioski o przyjęcie do punktu przedszkolnego, zawierały pouczenie o treści: *Upředzeni o odpowiedzialności karnej z art. 233 k.k. oświadczamy, że podane wyżej dane są zgodne ze stanem faktycznym*. Wójt, odnosząc się do przyczyny zamieszczenia w treści wniosku, powyższej, nieuprawnionej klauzuli, podał m.in., że zostało to spowodowane wskutek omyłki i w rekrutacji na rok szkolny 2019/2020, zostanie wprowadzona prawidłowa klauzula.

(akta kontroli str. 159-188, 461)

5. Art. 131 ust. 4 ustawy *Prawo oświatowe*, stanowił m.in., że w przypadku równorzędnych wyników uzyskanych na pierwszym etapie postępowania rekrutacyjnego, na jego drugim etapie są brane pod uwagę kryteria określone przez organ prowadzący. Dyrektor Szkoły w Majdanie Królewskim, w treści „Wniosku

³³ Dz. U. z roku 2017, poz. 610.

³⁴ Co narusza zasadę bezstronności, w przypadku postępowania odwoławczego od rozstrzygnięcia komisji rekrutacyjnej.

³⁵ O których mowa w art. 131 ust. 2 ustawy *Prawo oświatowe*, tj. wielodzietność rodziny kandydata, niepełnosprawność kandydata, niepełnosprawność jednego z rodziców kandydata, niepełnosprawność obojga rodziców kandydata, samotne wychowywanie kandydata w rodzinie, oraz objęcie kandydata pieczą zastępczą, a także kryteriów branych pod uwagę w drugim etapie postępowania rekrutacyjnego, określonych w uchwale 173.

o przyjęcie dziecka do oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej”, będącego załącznikiem do „Regulaminu rekrutacji, do oddziału przedszkolnego i klasy pierwszej Publicznej Szkoły Podstawowej im. Marii Skłodowskiej-Curie w Majdanie Królewskim”, obowiązującym w latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019, oprócz „kryteriów samorządowych”, określiła również „kryteria dodatkowe”, według których przyznanie lub odmowa przyznania punktów w procesie rekrutacji do oddziału przedszkolnego, uzależniona była m.in. od miejsca zatrudnienia rodzica kandydata. Wyjaśniając przyczynę określenia „kryteriów dodatkowych” do postępowania rekrutacyjnego, Wójt podał m.in., że „kryteria dodatkowe” zapisane we wniosku o przyjęcie dziecka do oddziału przedszkolnego, według intencji podczas tworzenia zapisu, miały pokrywać „kryteria samorządowe”, zapisane w uchwale 173. Występujący w kryteriach dodatkowych zapis kryterium „zatrudnienia rodzica kandydata w szkole, do której został złożony wniosek”, wynikał z wiedzy nauczycieli i dyrektora, którzy uczestniczyli w kilku szkoleniach zewnętrznych, podczas których prowadzący sugerowali taki zapis „awaryjny”, w sytuacji, gdy na drugim etapie rekrutacji nadal kilku kandydatów uzyskało tę samą ilość punktów i na podstawie pozostałych informacji nie można rozstrzygnąć, kto ma zostać przyjęty. W historii rekrutacji nigdy nie zdarzyła się sytuacja, by zaistniała potrzeba kierowania się kryterium „zatrudnienia rodzica kandydata w szkole, do której został złożony wniosek”. Zapis ten jest zapisem martwym, nie stosowanym w praktyce.

(akta kontroli str. 184-201)

OCENA CZĄSTKOWA

Nieokreślenie przez Wójta - w roku szkolnym 2017/2018 - terminów przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego i postępowania uzupełniającego, w tym terminów składania dokumentów, do publicznych oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, w ocenie Najwyższej Izby Kontroli, było działaniem nierzetelnym. Uzupełnienia wymaga zakres informacji o zasadach i warunkach przyjmowania dzieci do placówek wychowania przedszkolnego, adresowanych do mieszkańców Gminy. Koniecznym jest wzmocnienie nadzoru przez Wójta, nad organizacją i przebiegiem procesu rekrutacji w podległych jednostkach.

2. Diagnozowanie potrzeb w zakresie dostępu do opieki przedszkolnej.

Opis stanu faktycznego

1. Ustalono, że w przyjętej Strategii Rozwoju Gminy Majdan Królewski na lata 2014-2022³⁶, w celu strategicznym 3, gdzie była wymieniona „Edukacja”, ogólnie określono:

- w jej rozwoju technicznym: rozbudowę lub modernizację obiektów szkolnych, oraz wyposażenie szkół w niezbędny sprzęt edukacyjny (jak multimedialne pracownie komputerowe, programy do nauki języków obcych i inne pomoce dydaktyczne,
- w ramach rozwoju systemu edukacji m.in.: wsparcie organizacji pozalekcyjnych kół naukowych i zainteresowań, w formie warsztatów teatralnych, kursów językowych, zajęć plastycznych, nauki gry na instrumentach, wsparcie edukacji przedszkolnej,

³⁶ W formie uchwały Rady gminy nr XXXVIII/303/2014, z dnia 27.05.2014 r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju gminy Majdan Królewski na lata 2014-2022.

wsparcie tworzenia infrastruktury i pomocy w zapewnieniu opieki nad dziećmi do lat 3.

Na posiedzeniu Rady Gminy, Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej przedstawił Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej³⁷, w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej (z lat 2015 i prognozowanie do roku 2019). Dokument ten uwzględniał dane o sytuacji demograficznej i społecznej z lat 2015-2016 i zakładał m.in. w dziale 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza, pomoc materialną dla uczniów³⁸ o charakterze socjalnym³⁹ (od roku 2017). Dokument ten w swej treści zawierał elementy analizy funkcjonowania placówek oświatowych (bez wyróżnienia opieki przedszkolnej) i nie odnosił się do „planowanych kierunków rozwoju placówek opieki przedszkolnej”. We „wnioskach końcowych”, tego dokumentu, zapisano m.in. „nie zanotowano braku miejsc w przedszkolach”.

W wyjaśnieniu, Wójt podał m.in., że powyższa ocena wraz z rekomendacjami⁴⁰ jest podstawą do planowania budżetu na rok następny i poza wymienionymi, żaden inny dokument Gminy nie uwzględnia analizy rozwoju i funkcjonowania placówek wychowania przedszkolnego.

W „Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Majdan Królewski za rok szkolny 2017/2018”⁴¹, podano m.in., że szkoła w Woli Rusinowskiej zrealizowała projekt pn. „Edukacja szansa na rozwój” w ramach Regionalnego Programu operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, na kwotę 90.183,94 zł. Uzyskane dofinansowanie przeznaczono na realizację poszczególnych zadań projektu, tj. zakup zestawów edukacyjnych do nauki programowania, 10 laptopów, programy do nauki przyrody i matematyki, system do zbierania i analizowania odpowiedzi, tablicę interaktywną, projektor i kamerę, aparat fotograficzny i radiomagnetofon z odtwarzaczem CD. W dziale pt. „Sport” zapisano m.in., że w miarę możliwości modernizowane i rozbudowywane są sale i boiska sportowe oraz place zabaw.

(akta kontroli str. 89-158, 303-307)

Ustalono, że w Gminie nie opracowano dokumentu o charakterze strategicznym/rozwojowym, uwzględniającym analizę rozwoju i funkcjonowania placówek wychowania przedszkolnego⁴².

W udzielonym wyjaśnieniu w tej sprawie, Wójt potwierdził powyższy stan rzeczy, bez odniesienia się do jego przyczyn.

(akta kontroli str. 89-158, 303-307)

³⁷ Sporządzoną na podstawie art. 16 a ustawy o pomocy społecznej.

³⁸ Dokument ten nie zawierał szczegółów dotyczących wieku uczniów.

³⁹ W przyjętym dokumencie nie planowano środków w dziale 85416 – Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym.

⁴⁰ Rekomendacji udziela Rada Gminy.

⁴¹ Sporządzonej w trybie art. 11 ust. 7 ustawy Prawo oświatowe.

⁴² Zakres ustalenia odnosił się m.in. do art. 18 ust. 2 pkt 6a ustawy o samorządzie gminnym, art. 16b ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którymi, do zadań własnych gminy należy opracowywanie dokumentów strategicznych dotyczących rozwoju lokalnego, strategii rozwiązywania problemów społecznych oraz programów wspierania rodziny. Programy te przyjmowane są w drodze uchwał rady gminy (do zadań wójta należy opracowywanie programów rozwoju w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju art. 30 ust. 2 pkt 1a).

Zgodnie z art. 16b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej opracowana w gminie strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunki niezbędnych działań, sposób realizacji strategii oraz jej ram finansowych oraz wskaźniki realizacji działań. Problematyka wspierania rodziny w opiece nad dziećmi powinna być poruszona także w gminnych programach wspierania rodziny, które zwykle przygotowywane są przez ośrodki pomocy społecznej.

2. W badanych latach szkolnych, dyrektorzy szkół wnioskowali do Urzędu o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców i w odpowiedziach otrzymywali zestawienia mieszkańców stałych, urodzonych w poszczególnych latach: 2011, 2012, 2013, 2014 i 2015⁴³.

(akta kontroli str. 89-158, 308-330)

W wyjaśnieniach, Wójt podał m.in., że :

- w Urzędzie były prowadzone analizy w zakresie prognozy demograficznej dzieci, liczby dzieci, liczby miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego, oraz organizacji dowożenia dzieci, których wynik nie był odrębnie dokumentowany. Są to oczywiste, konieczne i niezbędne działania, stosowane w okoliczności każdorazowego procesu rekrutacyjnego⁴⁴,
- podstawą planowania naboru na lata 2017/2018 i 2018/2019, są działania dyrektorów szkół w tym zakresie i informacje Urzędu, o dzieciach zamieszkałych na terenie Gminy.
- liczbę dzieci przewidzianych do objęcia opieką przedszkolną, określano na podstawie dostępności przestrzennej⁴⁵ (z podziałem na poszczególne miejscowości).

Ustalono, że do Urzędu wpływały pisma dyrektorów placówek wychowania przedszkolnego, które zawierały wykazy wszystkich uprawnionych dzieci objętych dowozem do placówki wychowania przedszkolnego, w tym. dzieci, uczęszczających do placówek prowadzonych przez Lokomotywę i Naszą Szkołę.

(akta kontroli str. 89-158, 184-188, 331-428, 452)

Liczba dzieci w wieku przedszkolnym zamieszkałych (lub zameldowanych) na terenie Gminy, wynosiła:

- w roku szkolnym 2017/2018 - 448, w tym dzieci: od 2,5 do 3 lat – 21, trzyletnich – 92, czteroletnich – 117, pięcioletnich – 127, sześcioletnich – 115.
- w roku szkolnym 2018/2019 - 472, w tym dzieci: od 2,5 do 3 lat – 22, trzyletnich – 90, czteroletnich – 92, pięcioletnich – 117, sześcioletnich – 127.

⁴³ Zestawienia najmłodszych roczników (2014, 2015) na potrzeby postępowania rekrutacyjnego do punktu przedszkolnego w Krzątce.

⁴⁴ Przedmiotem wyjaśnienia były odpowiedzi na pytania: czy w Urzędzie były opracowywane informacje (dane) w zakresie:

- prognozy demograficznej (z co najmniej czteroletnią perspektywą) oraz liczby dzieci zamieszkałych w gminie objętych obowiązkiem spełnienia rocznego przygotowania przedszkolnego, pięcioletnich, posiadających prawo do korzystania z wychowania przedszkolnego⁴⁴, niepełnosprawnych, ze wskazaniem organizacji bezpłatnego transportu oraz miejsca, w którym objęte są wychowaniem przedszkolnym lub realizują obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego,
- liczby miejsc w publicznych: przedszkolach, z wyszczególnieniem prowadzonych przez inną osobę prawną lub osobę fizyczną, innych formach wychowania przedszkolnego, z wyszczególnieniem prowadzonych przez inną osobę prawną lub osobę fizyczną, oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w publicznych szkołach podstawowych, z wyszczególnieniem prowadzonych przez inną osobę prawną lub osobę fizyczną;
- organizacji dowożenia dzieci spełniających obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego lub pięcioletnich, korzystających z prawa do korzystania z wychowania przedszkolnego, w przypadku, gdy droga z domu do miejsca, w którym zapewniono im możliwość spełniania obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego lub korzystania z prawa do wychowania przedszkolnego, przekracza 3 km. Jeżeli nie – czy Urząd prowadził badania/analizy o podobnym zakresie rzeczowym (np. do swoich potrzeb). W jaki sposób w urzędzie dokonywano analizy „rozkładu przestrzennego” zapotrzebowania na opiekę przedszkolną

⁴⁵ Sieć oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, została ustalona w drodze uchwały nr XV/102/04 Rady Gminy, z dnia 30.03.2004 r. w sprawie *ustalenia sieci oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, dla których organem prowadzącym, jest gmina Majdan Królewski*. Istniejąca sieć placówek z 2004 r., nie była aktualizowana. Przedmiotem przyszłej aktualizacji, będzie utworzenie punktu przedszkolnego w Krzątce, utworzenie przedszkola w Majdanie Królewskim oraz przekształcenia w zakresie przeniesienia posiadania (na podstawie zawartego stosunku prawnego użyczenia):

- na rzecz Lokomotywy: szkoły w Brzostowej Górze i przedszkola, oraz
- na rzecz Naszej Szkoły: szkoły w Kłatkach.

W pozostałym zakresie wykaz placówek wychowania przedszkolnego, ustalony w powyższej uchwale Rady Gminy, pozostaje aktualny.

Liczba dzieci przewidywanych do objęcia w Gminie opieką przedszkolną, wynosiła:
- w roku szkolnym 2017/2018 – 300, w tym dzieci: trzyletnich (rozpoczynających edukację przedszkolną) – 35, sześciolletnich (zobowiązanych do odbycia obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego) – 115, dzieci pozostałych roczników – 150,
- w roku szkolnym 2018/2019 – 275, w tym dzieci: trzyletnich (rozpoczynających edukację przedszkolną) – 35, sześciolletnich (zobowiązanych do odbycia obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego) – 127, dzieci pozostałych roczników – 113.

(akta kontroli str. 453-456)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W żadnym z opracowanych w Gminie dokumentów strategicznych nie występuje problematyka zapewnienia opieki przedszkolnej dzieciom zamieszkałym na terenie Gminy. W Urzędzie prowadzono działania mające na celu określenie liczby dzieci w wieku przedszkolnym, których rodzice mogli w latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019 wnioskować o przyjęcie do oddziału przedszkolnego w publicznej szkole podstawowej oraz do punktu przedszkolnego przy szkole w Krzątce.

3. Realizacja przez gminę zadań w zakresie opieki przedszkolnej.

Opis stanu
faktycznego

1. Ustalono, że Rada Gminy uchwałą⁴⁶ w sprawie ustalenia sieci prowadzonych przez Gminę publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych (dalej sieć), podjęła 30.03.2004 r. i od daty jej powzięcia, sieć nie była aktualizowana. Zakres utraty aktualności ustalonej w powyższej uchwale sieci, obejmuje:

- utworzenie w roku 2009, przedszkola w Majdanie Królewskim i następne przekazanie jego prowadzenia (z dniem 01.10.2012 r.) Lokomotywie,
- utworzenie z dniem 01.09.2013 r., punktu przedszkolnego w Krzątce,
- przekazanie do prowadzenia szkoły w Brzostowej Górze (z dniem 01.10.2012 r.) Lokomotywie, oraz
- przekazanie do prowadzenia szkoły w Klatkach (z dniem 0-1.01.2016 r.) Naszej Szkole.

Wójt wyjaśnił, że dokumenty strategiczne gminy nie zawierają szczegółowych zapisów, odnoszących się wprost do „oczekiwanego poziomu upowszechniania wychowania przedszkolnego”, czy do „adekwatności sieci, do potrzeb”. Zagadnienia te, są przedmiotem corocznych analiz prowadzonych przed wszczęciem (jak i w trakcie) prowadzonych postępowań rekrutacyjnych. Wyniki tych analiz (które mogą nie być odrębnie dokumentowane), mają bieżący wpływ na prowadzoną politykę oświatową w gminie, w zakresie zapewnienia powszechnej dostępności do wychowania przedszkolnego.

Ogółem w roku szkolnym 2017/2018, liczba placówek wychowania przedszkolnego prowadzonych przez Gminę, wynosiła 6, z łączną liczbą miejsc: 200, w tym:

⁴⁶ Uchwała nr XV/102/04 Rady Gminy, z dnia 30.03.2004 r. w sprawie ustalenia sieci oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych dla których organem prowadzącym jest gmina Majdan Królewski.

- oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych: 5, z łączną liczbą miejsc 175,
- inne formy wychowania przedszkolnego: 1, z liczbą miejsc 25.

Ogółem w roku szkolnym 2018/2019, liczba placówek wychowania przedszkolnego prowadzonych przez Gminę, wynosiła 6, z łączną liczbą miejsc: 175, w tym:

- oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych: 5, z łączną liczbą miejsc: 150,
- inne formy wychowania przedszkolnego: 1, z liczbą miejsc 25.

(akta kontroli str. 7-65, 452-460, 462-497)

2-3. Wójt wyjaśnił, że:

- w Gminie w ramach prowadzonych rekrutacji, nie udostępniono w wersji elektronicznej wzorów dokumentów, które można było pobrać, oraz nie umożliwiono elektronicznego złożenia wniosku o przyjęcie do placówki wychowania przedszkolnego i uzyskania informacji zwrotnej w tym zakresie i nie wykorzystywano do tego celu aplikacji wspomagającej nabór elektroniczny,
- na stronie internetowej Gminy nie było linku przekierowującego do dokumentów (wniosku i załączników). Dokumenty te niezbędne w procesie rekrutacji, dostępne były dla rodziców w wersji papierowej, w siedzibach szkół. możliwości tej rodzice byli informowani przez dyrektorów szkół.

Ustalono, że w postępowania rekrutacyjnych, prowadzonych:

- w latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019, w dwóch oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych (w Krzątce i Komorowie) i w punkcie przedszkolnym, oraz

- w roku szkolnym 2017/2018, w oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej w Majdanie Królewskim,

Dyrektorzy szkół nie powoływali komisji rekrutacyjnych.

W latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019, Dyrektor szkoły w Woli Rusinowskiej powoływała komisje rekrutacyjne.

W wyniku prowadzonych postępowań rekrutacyjnych, uzyskano następujące rezultaty:

1) do oddziału przedszkolnego w Komorowie przyjęto:

- w roku szkolnym 2017/2018 ogółem 21 dzieci (zgodnie z listą kandydatów),
- w roku szkolnym 2018/2019 ogółem 18 dzieci (zgodnie z listą kandydatów),

2) odnośnie oddziału przedszkolnego w Majdanie Królewskim:

- w roku szkolnym 2017/2018 ilość deklaracji obejmowała 60 kandydatów, na 50 miejsc planowanych w oddziałach przedszkolnych. Dyrektor szkoły pismem z dnia 07.04.2017 r. powiadomiła o tym fakcie Wójta i w odpowiedzi otrzymała jego zgodę na „utworzenie trzeciego oddziału przedszkolnego”. W wyniku rekrutacji wszystkie podania kandydatów zostały pozytywnie rozpatrzone,

- w roku szkolnym 2018/2019 ilość deklaracji obejmowała: z obwodu szkoły 50, oraz 2 dzieci z innego obwodu. W wyniku rozstrzygnięcia komisji rekrutacyjnej, 2 dzieci z poza Gminy nie zostało przyjętych. Wójt w korespondencjach adresowanych do rodziców tych dwojga dzieci, z dnia 30.04.2018 r., poinformował, że ich wnioski zostały rozpatrzone negatywnie, w związku z brakiem wolnych miejsc. Dyrektor szkoły wyjaśniła, że z przekazu ustnego rodziców, szkoła posiadała wiadomość, że jeszcze w trakcie trwania rekrutacji dzieci te zostały zapisane do oddziałów przedszkolnych w nowej Dębce (zgodnie z miejscem swojego zamieszkania i przynależnością do obwodu szkoły). W wyniku rekrutacji przyjęto do dwóch oddziałów przedszkolnych 50 dzieci (zgodnie z listą kandydatów),

3) do oddziału przedszkolnego w Woli Rusinowskiej przyjęto:

- w roku szkolnym 2017/2018, ogółem 14 dzieci,

- w roku szkolnym 2018/2019, ogółem 17 dzieci,
- 4) do oddziału przedszkolnego w Krzątce przyjęto:
 - w roku szkolnym 2017/2018, ogółem 20 dzieci,
 - w roku szkolnym 2018/2019 ogółem 22 dzieci,
- 5) do punktu przedszkolnego w Krzątce przyjęto:
 - w roku szkolnym 2017/2018, ogółem 21 dzieci,
 - w roku szkolnym 2018/2019 ogółem 16 dzieci

(akta kontroli str. 68-78, 89-158, 494-575)

Wójt wyjaśnił, że:

- opisany przypadek potrzeby utworzenia dodatkowego oddziału przedszkolnego w szkole w Majdanie Królewskim, w roku 2017/2018, był jednostkowym przypadkiem tego rodzaju w obydwu badanych latach szkolnych,
- w badanym okresie wystąpił jeden przypadek (w roku szkolnym 2017/2018), w którym rodzic złożył odwołanie do komisji rekrutacyjnej⁴⁷, powołanej w przedszkolu prowadzonym przez Lokomotywę.

Ustalono, że w dniu 24.04.2017 r., Dyrektor przedszkola (prowadzonego przez Lokomotywę), powiadomiła Wójta, że po przeprowadzeniu rekrutacji do przedszkola, z powodu braku wolnych miejsc, nie przyjęto ośmiu dzieci. W każdym z 8 przypadków, Wójt pisemnie (w dniu 28.04.2017 r.) wskazał, jako miejsce korzystania w wychowania przedszkolnego⁴⁸, oddział przedszkolny w Brzostowej Górze⁴⁹. Pani Teresa Romaniec - Dyrektor przedszkola, w oświadczeniu podała, że tylko jeden rodzic Macieja K. złożył pismo do komisji rekrutacyjnej o sporządzenie uzasadnienia odmowy nieprzyjętego kandydata. W dniu 27.04.2017 r., przewodnicząca komisji rekrutacyjnej w przedszkolu sporządziła wymagane uzasadnienie, w którym podała m.in., że *taką samą liczbę punktów uzyskało kilkoro dzieci. W związku z tym, zgodnie z uchwałą Lokomotywy, nr 1Z.LOK.2017, z dnia 21.02.2017 r. w przypadku uzyskania przez grupę kandydatów równorzędnych wyników, komisja rekrutacyjna ustalając kolejność kwalifikacji, brała pod uwagę datę urodzenia kandydata (od najstarszego do najmłodszego).* Rodzic nie złożył do dyrektora przedszkola odwołania od rozstrzygnięcia komisji rekrutacyjnej. Pani Małgorzata Franuszkiewicz – Dyrektor Szkoły w Brzostowej Górze, w oświadczeniu podała m.in. *Maciej K. uczęszczał w roku szkolnym 2017/2018 do oddziału przedszkolnego w szkole publicznej w Brzostowej Górze.*

W roku szkolnym 2018/2019, po przeprowadzeniu rekrutacji w przedszkolu, z powodu braku wolnych miejsc, 7 dzieci nie zostało przyjętych do przedszkola⁵⁰. Wójt pisemnie (w dniu 10.05.2018 r.) wskazał, jako miejsce korzystania

⁴⁷ Faktycznie, rodzic złożył pismo do przewodniczącego komisji rekrutacyjnej o sporządzenie uzasadnienia odmowy nieprzyjęcia dziecka.

⁴⁸ Działanie w trybie art. 31 ust. 10 ustawy Prawo oświatowe.

⁴⁹ Dyrektor przedszkola oświadczyła, że w świetle mojej wiedzy, 3 dzieci skorzystało z propozycji Wójta i od 01.01.2017 r. rozpoczęło edukację przedszkolną w oddziale przedszkolnym Brzostowej Górze. Od 01.10.2017 r. w związku ze zwolnieniem się miejsca w przedszkolu, rodzic nieprzyjętego dziecka zdecydował o jego przeniesieniu do naszej placówki. Inny rodzic nieprzyjętego dziecka wybrał placówkę w Nowej Dębie. Wskutek zwolnienia się miejsc w przedszkolu od 01.03.2018 r. dwoje dzieci z listy nieprzyjętych rozpoczęło w nim edukację. Rodzice dwójki dzieci nieprzyjętych, nie skorzystały z propozycji Wójta i z przyczyn mi nieznanymi, nie podjęły w roku szkolnym 2017/2018 edukacji przedszkolnej.

⁵⁰ W oświadczeniu dyrektor przedszkola podała m.in., że w dniu 14.08.2018 r. rodzic jednego z nieprzyjętych dzieci złożył rezygnację. Z rozmowy z nim wynikało, że rodzina wyjeżdża za granicę i tam dziecko będzie korzystać z edukacji przedszkolnej. Od 01.09.2018 r. w związku ze zwolnieniem się miejsc w przedszkolu, 3 dzieci z listy nieprzyjętych, rozpoczęło w nim edukację. Od 01.11.2018 r., przyjęto do przedszkola pozostałe 3 dzieci z listy nieprzyjętych.

z wychowania przedszkolnego, oddział przedszkolny w Brzostowej Górze – dla dwojga dzieci i punkt przedszkolny w Krzątce – dla pięciorga dzieci.

(akta kontroli str. 331-428, 494-497, 576-599)

W wyniku analizy 5 rejestrów skarg i wniosków (4 szkół: w Majdanie Królewskim, w Krzątce, w Komorowie, w Woli Rusinowskiej i w Urzędzie), w latach 2017-2018, nie stwierdzono wpływów skarg, wniosków lub pytań, dotyczących dostępności miejsc w oddziałach przedszkolnych/ przedszkolach oraz warunków realizacji opieki przedszkolnej.

Wójt wyjaśnił, że w Gminie *nie identyfikowano w ramach kontroli zarządczej, ryzyka nieprawidłowego prowadzenia naboru przez placówki wychowania przedszkolnego. Nie prowadzono kontroli w tym zakresie.*

(akta kontroli str. 331-451)

Ogółem, do placówek wychowania przedszkolnego, prowadzonych przez Gminę:

- a) w roku szkolnym 2017/2018, na 200 miejsc, wpłynęło: wpłynęło 78 wniosków o kontynuację, oraz 71 nowych wniosków,
- b) w roku szkolnym 2018/2019, na 175 miejsc, wpłynęło: 77 wniosków o kontynuację, oraz 60 nowych wniosków.

(akta kontroli str. 453-456)

W wyniku rekrutacji do placówek wychowania przedszkolnego (I i II etap oraz rekrutacja uzupełniająca), prowadzonych przez Gminę, uzyskano następujące rezultaty:

- a) w roku szkolnym 2017/2018: niezakwalifikowanych kandydatów – 0, nieprzyjętych kandydatów w postępowaniu: rekrutacyjnym – 0, uzupełniającym – 0, wskazano miejsce w innym przedszkolu – 0,
- b) w roku szkolnym 2018/2019: niezakwalifikowanych kandydatów – 2⁵¹, nieprzyjętych kandydatów w postępowaniu: rekrutacyjnym – 2, uzupełniającym – 0, wskazano miejsce w innym przedszkolu – 0.

(akta kontroli str. 453-456)

W udzielonych Wyjaśnieniach, Wójt podał m.in., że:

- w latach 2017/2018, nie wystąpił przypadek, w którym rodzice dziecka 6-letniego zadeklarowali kontynuację wychowania przedszkolnego, a dyrektor placówki odmówił przyjęcia tego dziecka do oddziału przedszkolnego/punktu przedszkolnego,
- w roku szkolnym 2017/2018, do oddziałów przedszkolnych zostało przyjętych troje dzieci zamieszkałych poza obszarem Gminy (1 dziecko do oddziału przedszkolnego w Majdanie Królewskim i dwoje dzieci do oddziału przedszkolnego w Komorowie). W roku szkolnym 2018/2019 do oddziału przedszkolnego w Majdanie Królewskim uczęszcza jedno dziecko zamieszkałe poza Gminą. W każdym z tych przypadków, po przeprowadzonym postępowaniu rekrutacyjnym, placówki dysponowały wolnymi miejscami. W stosunku do przyjętych kandydatów, nie były prowadzone czynności sprawdzające⁵²,
- w roku szkolnym 2017/2018, po zakończeniu postępowania rekrutacyjnego w punkcie przedszkolnym w Krzątce, jeden rodzic zrezygnował z opieki

⁵¹ Dwoje dzieci niezakwalifikowanych i nieprzyjętych do oddziału przedszkolnego w Szkole Podstawowej w Majdanie Królewskim, zamieszkiwało na terenie Gminy Nowa Dęba.

⁵² Art. 150 ust. 7 ustawy *Prawo oświatowe*, określa m.in., że przewodniczący komisji rekrutacyjnej może żądać dokumentów potwierdzających okoliczności zawarte w oświadczeniach, o których mowa w ust. 2, w terminie wyznaczonym przez przewodniczącego, lub może zwrócić się do wójta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania kandydata o potwierdzenie tych okoliczności. Wójt potwierdza te okoliczności w terminie 14 dni.

przedszkolnej. Na zwolnione miejsce nie przyjęto żadnego dziecka z powodu braku chętnych. W roku szkolnym 2018/2019, były 2 przypadki rezygnacji z wychowania przedszkolnego. Jeden, w oddziale przedszkolnym w Krzątce, gdzie na wolne miejsce nie było chętnych, oraz jeden w oddziale przedszkolnym w Majdanie Królewskim, gdzie rodzice zrezygnowali z opieki wychowawczej w tej placówce i przenieśli dziecko do Nowej Dęby (na zwolnione miejsce zostało przyjęte dziecko, które wraz z rodzicami od sierpnia zamieszkało w Majdanie Królewskim).

(akta kontroli str. 494-497)

4. W punkcie przedszkolnym w Krzątce:

- w roku szkolnym 2017/2018, oddział tworzyło: 12 czterolatków i 8 trzylatków,
- w roku szkolnym 2017/2018, oddział tworzyło: 1 pięciolatek, 9 czterolatków i 5 trzylatków i 2 2,5-latków.

Wójt wyjaśniając przypadek, w którym pięciolatek był grupie przedszkolnej z dziećmi młodszymi, podał m.in., że podyktowane to było prośbą rodzica, który 5-letnią córkę chciał zostawić w grupie ze swoim młodszym rodzeństwem.

(akta kontroli str. 462-493, 600-679)

W placówkach wychowania przedszkolnego, prowadzonych przez Gminę nie było oddziałów integracyjnych, oraz nie było zorganizowanych stołówek. Wójt wyjaśnił, że *wyżywienie dla wszystkich chętnych dzieci jest zapewnione w formie cateringu, świadczonego przez podmiot zewnętrzny, z którym umowy zawierają rodzice.*

(akta kontroli str. 462-497)

Ustalono, że bezpłatna 5-godzinna opieka przedszkolna, świadczona była w placówkach wychowania przedszkolnego prowadzonych przez Gminę, w następujących godzinach:

- w oddziałach przedszkolnych w Majdanie Królewskim i Woli Rusinowskiej, od 7.30 do 12.30,
- w oddziale przedszkolnym w Komorowie, od 7.45 do 12.45,
- w oddziale przedszkolnym i punkcie przedszkolnym w Krzątce, od 8.00 do 13.00.

W wyjaśnieniach, Wójt podał m.in., że:

- rodzice dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, nie wnioskowali o uwzględnienie konkretnego zakresu godzin, w których ma być świadczona 5-godzinna opieka przedszkolna. Gmina nie rozważała rezygnacji z pobierania opłat, z tytułu przedłużonej ponad wymiar 5 godzin opieki przedszkolnej,
- godziny w publicznych placówkach wychowania przedszkolnego, w których świadczone są opieka i wychowanie przedszkolne, zostały wyznaczone na podstawie organizacji szkoły i zgodnie z zapotrzebowaniem rodziców,
- przypadek pobierania opłat za czas przebywania dziecka powyżej ustalonej liczby godzin bezpłatnych, występuje w oddziale przedszkolnym w Majdanie Królewskim. W roku szkolnym 2017/2018 sytuacja ta dotyczyła 7 dzieci, a w obecnym roku szkolnym sytuacja ta dotyczy 16 dzieci. Rodzice przy zapisie dziecka deklarują, czy będzie ono przebywało w oddziale 5 godzin, czy powyżej 5-ciu godzin,
- w oddziale przedszkolnym w Majdanie Królewskim wydłużona opieka obejmuje godziny od 12.30 do 16.30 i jest sprawowana w oddziale przez nauczyciela (nie było przypadków, by dzieci kontynuowały swój pobyt w świetlicy szkolnej),
- poza opłatami, z tytułu przedłużonej ponad wymiar 5 godzin opieki przedszkolnej, w placówkach wychowania przedszkolnego nie są pobierane żadne dodatkowe opłaty.

Ustalono, że przerwy w funkcjonowaniu punktu przedszkolnego w Krzątce, zostały ustalone na wspólny wniosek⁵³ dyrektora punktu przedszkolnego i rady rodziców i w badanych latach miały miejsce w okresach: od 01.07.2017 r. do 18.08.2017 r., oraz od 02.07.2018 r. do 17.08.2018 r.

Wójt wyjaśnił, że w badanych latach szkolnych, w placówkach wychowania przedszkolnego nie występowały potrzeby podawania dzieciom leków.

(akta kontroli str. 600-694)

Ustalono, że:

1) dyrektorzy badanych, czterech placówek wychowania przedszkolnego (tj. oddziałów przedszkolnych w Majdanie Królewskim, Komorowie, Woli Rusieckiej i Krzątce):dokonywali co najmniej raz w roku kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły (placówki), w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, oraz określenia kierunków ich poprawy⁵⁴, w wyniku których:

- a) w szkole w Majdanie Królewskim, nie wydano zaleceń,
- b) w szkole w Komorowie, wydano zalecenia, w zakresie generalnego remontu zastępczej sali gimnastycznej wraz z zapleczem, pomieszczenia gospodarczego sprzątaczek k/biblioteki, oraz ogrodzenia. Wójt wyjaśnił, że zalecenia nie zostały wykonane, ponieważ nie były na ten cel zabezpieczone środki w budżecie szkoły. Własnymi środkami wyremontowano pomieszczenie gospodarcze i biblioteki,
- c) w szkole w Krzątce, nie wydano zaleceń,
- d) w szkole w Woli Rusinowskiej, nie wydano zaleceń,

2) w szkole w Komorowie:

a) w „Protokole z okresowej kontroli stanu technicznego, przydatności do użytkowania i estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia z czerwca 2018 r.”, określono zakres robót:

- dokończenia termomodernizacji budynku, z wymiana stolarki i płytkami odbojowymi,
- wymiany barierki klatki schodowej,
- zaplanowania kompleksowego remontu salki gimnastycznej i ogrodzenia.

Wójt wyjaśnił, że termomodernizacja budynku została w pełni dokończona. Pozostałe roboty przewidziane są do realizacji w 2019 r.,

b) w „Protokole z kontroli okresowej rocznej i kontroli pięcioletniej elementów wyposażenia narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i użytkowe”⁵⁵, z czerwca 2018 r, określono roboty remontowe na placu zabaw przy szkole w zakresie:

- uzupełnienia ubytków nawierzchni strefy bezpieczeństwa urządzeń,
- odnowienia powłok malarskich elementów stalowych,
- odnowienia powłok ochronnych elementów drewnianych i pozostałe.

Wójt wyjaśnił, że roboty remontowe placu zabaw zostały wykonane przez personel obsługi szkoły i rodziców,

⁵³ Terminy przerw pokrywały się z terminami planowanego urlopu wypoczynkowego nauczyciela w punkcie przedszkolnym.

⁵⁴ O czym mowa w w § 3 ust. 1-2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie *bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach* (Dz.U. z roku 2003, Nr 6, poz. 69 ze zm.)

⁵⁵ Jest to kontrola coroczna, polegająca na sprawdzeniu stanu technicznego, w zakresie wskazanym w art. 62 ust. 1 pkt. 1 lit. a-c ustawy z dnia 7.07.1994 r. *Prawo budowlane*.(Dz.U. z roku 2018, poz. 1202 ze zm.), tj. kontrola stanu technicznego elementów budynku, budowli narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu, instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska, oraz instalacji gazowych i przewodów kominowych.

c) w dniach 02.03.2017 r. i 23.08.2018 r, w wyniku zrealizowanych kontroli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, nie określono doraźnych zaleceń,

3) w szkole w Woli Rusinowskiej:

a) w Protokole z okresowej kontroli stanu technicznego, przydatności do użytkowania i estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia z czerwca 2018 r., określono zalecenia w zakresie wykonania remontu okładzin ściennych i posadzkowych piwnicy w części korytarza,

b) w „Protokole z kontroli okresowej rocznej i kontroli pięcioletniej elementów wyposażenia narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i użytkowe” placu zabaw, z czerwca 2018 r, określono zalecenia w zakresie:

- uzupełnienia ubytków nawierzchni strefy bezpieczeństwa urządzeń,
- odnowienia powłok malarskich elementów stalowych,
- odnowienia powłok ochronnych elementów drewnianych i pozostałe,

Wójt wyjaśnił, że okładziny ścienne zostały wykonane, płytki zostały położone, oraz zostały uszczelnione rynny. Prace remontowe zostały wykonane przez grupę remontową w Urzędzie.

d) w wyniku kontroli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, zrealizowanej w dniu 21.08.2018 r., nie określono zaleceń i uwag,

4) w szkole w Krzątce:

a) w „Protokole z okresowej kontroli stanu technicznego, przydatności do użytkowania i estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia z czerwca 2018 r.”, określono roboty remontowe w zakresie wykonania remontu okładzin zewnętrznych z lastryka, oraz wymiany okładzin ściennych i posadzkowych sanitariatów,

b) w „Protokole z kontroli okresowej rocznej i kontroli pięcioletniej elementów wyposażenia narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i użytkowe” placu zabaw, z czerwca 2018 r, określono roboty remontowe w zakresie:

- uzupełnienia ubytków nawierzchni strefy bezpieczeństwa urządzeń,
- odnowienia powłok malarskich elementów stalowych,
- odnowienia powłok ochronnych elementów drewnianych i pozostałe.

Wójt wyjaśnił, że zalecenia określone w „Protokole z kontroli okresowej rocznej i kontroli pięcioletniej elementów wyposażenia narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i użytkowe” placu zabaw, z czerwca 2018 r, zostały zrealizowane we własnym zakresie przez pracowników obsługi. Pozostałe zalecenia zostały zaplanowane na rok 2019, gdzie na ten cel zaplanowano 30.000 zł,

5) w szkole w Majdanie Królewskim:

a) w „Protokole z okresowej kontroli stanu technicznego, przydatności do użytkowania i estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia”, z czerwca 2018 r., określono roboty remontowe w zakresie:

- wymiany okien lukarn dachowych,
- wykonania remontu okładzin tynkarskich kominów ponad dachem.

Ustalono, że przedmiotowe roboty zostały wykonane (Protokół odbioru końcowego został podpisany w dniu 16.08.2018 r., w którym m.in. stwierdzono, że „inwestycja nie posiada żadnych wad”.

b) w dniach 07.12.2017 r. i 21.08.2018 r, w wyniku zrealizowanych kontroli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, nie określono doraźnych zaleceń.

(akta kontroli str. 680-871)

Ustalono, że w ramach wychowania przedszkolnego, w placówkach były prowadzone zajęcia ruchowe⁵⁶, zabawy, gry w plenerze (w ogrodzie przedszkolnym, w parku, na boisku), w sali gimnastycznej.

(akta kontroli str. 600-679)

Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym był następujący:

1) w roku szkolnym 2017/2018:

dzieci trzyletnich - 25 (w tym z innych gmin – 1), poziom upowszechnienia: 26,09,
dzieci czteroletnich – 50 (w tym z innych gmin – 0), poziom upowszechnienia: 42,74,
dzieci pięcioletnich – 91 (w tym z innych gmin – 3), poziom upowszechnienia: 69,29,
dzieci sześciioletnich – 78 (w tym z innych gmin – 1), poziom upowszechnienia: 66,29

1) w roku szkolnym 2018/2019:

dzieci trzyletnich - 25 (w tym z innych gmin – 0), poziom upowszechnienia: 27,78,
dzieci czteroletnich – 38 (w tym z innych gmin – 1), poziom upowszechnienia: 40,22,
dzieci pięcioletnich – 67 (w tym z innych gmin – 0), poziom upowszechnienia: 57,27,
dzieci sześciioletnich – 87 (w tym z innych gmin – 3), poziom upowszechnienia: 66,15

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przepis art. 32 ust. 1 ustawy *Prawo oświatowe*, określał, że rada gminy ustala sieć prowadzonych przez gminę publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.

W Gminie nie ustalono aktualnej sieci przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych⁵⁷. Wójt odnosząc się do przyczyny braku zaktualizowanej sieci, podał m.in., że:

- *odpowiednia zmiana przedmiotowej uchwały (...) nie została dokonana przez niedopatrzenie, co poniekąd wynikało przede wszystkim stąd, że od daty podjęcia tej uchwały (...) nie było żadnego problemu z zapewnieniem dzieciom warunków i możliwości realizacji wychowania przedszkolnego.*

(akta kontroli str. 7-65, 452-460, 462-497)

OCENA CZĄSTKOWA

Pomimo, iż w Gminie nie ustalono na lata szkolne 2017/2018 i 2018/2019 sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, prowadzone przez dyrektorzy szkół realizowali postępowania rekrutacyjne w celu zapewnienia prawidłowych warunków opieki przedszkolnej. Wszystkie uprawnione do opieki przedszkolnej dzieci, zostały przyjęte do oddziału przedszkolnego/punktu przedszkolnego. Organizacja procesu rekrutacji do oddziałów

⁵⁶ Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy *Prawo oświatowe*, przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych są obowiązane do prowadzenia zajęć rozwijających sprawność fizyczną dzieci poprzez zapewnienie udziału w zajęciach ruchowych, grach i zabawach. W przypadku placówek prowadzonych przez Gminę, były to m.in. ćwiczenia poranne, animowanie dzieci do aktywności ruchowej, np. zabawa „gąski, gąski do domu”, berek, zabawy ruchowe ze śpiewem, zabawy przy muzyce, spacer w okolicach szkoły, ćwiczenia kształtujące postawę dziecka, obserwacje przyrodnicze, podejmowanie zabaw badawczych,

⁵⁷ Możliwość zmiany uchwały o sieci przedszkoli i oddziałów przedszkolnych, stwarzał także art. 206 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe* (Dz.U. z roku 2017, poz. 60 ze zm.), co w uchwałach Rady Gminy Majdan Królewski nr XXI.172.2017 z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie projektu dostosowania sieci publicznych szkół podstawowych i gimnazjów na terenie Gminy Majdan Królewski, do nowego ustroju szkolnego, wprowadzonego ustawą *Prawo oświatowe*, oraz nr XXII.184.2017 z dnia 21 marca 2017 r. w sprawie dostosowania sieci publicznych szkół podstawowych i gimnazjów na terenie Gminy Majdan Królewski do nowego ustroju szkolnego, wprowadzonego ustawą *Prawo oświatowe*, na okres od 1 września 2017 r. do 31 sierpnia 2019 r. – nie zostało uwzględnione.

przedszkolnych/punktu przedszkolnego nie była w pełni prawidłowa, ale stwierdzone nieprawidłowości nie powodowały ograniczenia w dostępie do placówki wychowania przedszkolnego dla dzieci. W szczególności, zastrzeżenia budzi sposób prowadzonych postępowań rekrutacyjnych, bez udziału komisji rekrutacyjnych. Wszystkim dzieciom, które w wyniku rekrutacji nie uzyskały miejsca w przedszkolu, Wójt wskazał inne miejsce korzystania z wychowania przedszkolnego.

4. Dokonywanie wyboru przez gminy dodatkowych placówek przedszkolnych.

Opis stanu
faktycznego

W kontrolowanym okresie, w Gminie nie funkcjonowały niepubliczne placówki wychowania przedszkolnego.

(akta kontroli str. 64-65)

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zapewnienie określania terminów przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego i postępowania uzupełniającego, w tym terminów składania dokumentów, do oddziałów przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych, publicznych innych formach wychowania przedszkolnego.
2. Ustalenie sieci prowadzonych przez gminę publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.
3. Zapewnienie prawidłowego nadzoru organu prowadzącego nad organizacją i przebiegiem procesu rekrutacji, w zakresie wychowania przedszkolnego.

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia 28 grudnia 2018 r.

Kontroler
Wilhelm Dmytrów
Główny specjalista k. p.

/.../

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

p. o. Dyrektora
Wiesław Motyka

/.../